

Takové případy je třeba zjistit, evidovat a prošetřit. K tomu bude nutné ustanovit zvláštní orgán, například podvýbor Psychologické společnosti.

2/ Psychologická společnost se v plném rozsahu nevyhnula deformacím období normalizace. Tak se stalo, že mezi jejími představiteli jsou dnes některé osoby, které nemají důvěru členstva a ani odbornou úroveň, která by je k zastávání jejich posic opravňovala. Trváme na tom, aby tyto osoby byly zbaveny svých funkcí a Psychologická společnost důsledně rekonstituována. Přitom je třeba vzít v úvahu, že psychologové potřebují pro rozvoj svého oboru, svou práci a její uplatnění v demokratickém rozvoji naší vlasti, jak vědeckou společnost, spjatou s ČSAV, tak organizaci pečující o otázky stavovské. Řešení těchto otázek si možná vyžádá určitý čas. Bez ohledu na to je však třeba navrhnout ČSAV v nejkratším možném termínu vhodné osoby, které by řádně reprezentovaly náš obor jako členové, resp. členové-korespondenti ČSAV a řídily jeho rozvoj jako členové příslušného vědeckého kolegia ČSAV.

3/ Události posledních týdnů vedly k podstatným změnám postojů u značné části populace naší země. Tyto změny jsou žádoucí a prospěšné. Na základě svých odborných zkušeností však musíme upozornit, že změna postojů ne vždy bezprostředně vede ke změně zavedených vzorců chování. Chování je založeno na sociálních zkušenostech a učení. V nové situaci a při změněných postojích budou proto některé vhodné vzorce chování mnohým našim spoluobčanům po delší čas scházet. V této věci můžeme nabídnout svou expertizu a alespoň u vybraných skupin obyvatelstva nabídnout uplatnění metod sociálně psychologického výcviku, které by jim pomohly osvojit si takové vhodné vzorce chování rychleji. Protože se v současné době mnohde objevuje potřeba odborníků v oblasti mezilidské komunikace a řešení problémů personálních, vyzýváme i další své kolegy, aby se v rámci své specializace k naší iniciativě připojili.

K zajištění demokratického vývoje jsou nutné nejen vnější, tj. materiální a organizační podmínky, ale též podmínky vnitřní, záležející ve vědomí lidí a také ve věcech morálních a duchovních. Situaci považujeme za zvláště kritickou ve školství. Naši učitelé byli po léta důsledně nuceni k takovému jednání s žáky, ve kterém se lidskost vytrácela. Bez ní však není dobrá výchova možná. Rádi pomůžeme zde i jinde všem těm, kteří chtějí znovu objevit, co to znamená být skutečně člověkem a plně užívat svých lidských schopností ke svému štěstí a dobru nás všech.

V Praze dne 14. 12. 1989

Podpisový arch přiložen
Za správnost:
PhDr. Luděk Kolman, CSc.

Rozdělovník: 1/ vláda ČSR
2/ Občanské fórum
3/ ČSPS
4/ SPS

Dne 19. 12. 1989 se sešlo v Divadle S. K. Neumanna v Praze Občanské fórum českých a moravských psychologů. Na programu jednání, kterého se zúčastnilo dle prezenční listiny 411 kolegů, bylo ustaveno OF a diskutováno o činnosti psychologické obce.

V tajných volbách byli ze 72 plénem navržených kandidátů zvoleni: V. Břicháček /367 hlasů/, J. Křivohlavý /209/, H. Junová /204/, P. Řičan /184/, V. Mertin /168/, Š. Hermochová /165/, J. Hoskovec /157/ a J. Šturma /143/. Bylo dojednáno, že další představitelé OF budou zvoleni na jednáních OF psychologů jihomoravského a severomoravského kraje.

V následující rozsáhlé diskusi k organizačním otázkám vystoupil O. Becker s návrhem, aby byli nově zvolení představitelé OF kooptováni dosavadním hlavním výborem ČSPS. Tím by umožnili tomuto výboru odstoupit a převzali by jeho funkci. Šlo o jedinou právní cestu, umožňující převzít sekretariát a finanční dotace dosavadní ČSPS při ČSAV. Tento návrh byl plénem přijat.

Dále byl přijat návrh, aby zvolení představitelé OF vytvořili /spolu s moravskými představiteli/ přípravný výbor Českomoravské psychologické společnosti, která bude ekvivalentem již existující Slovenské psychologické společnosti. Po jejím vzniku se bude Československá psychologická společnost skládat ze dvou národních společností /symetrický model/.

Ze schůze byl odeslán dopis Občanskému fóru v Praze, který byl předán i ČTK, rozhlasu a televizi. Celkový záznam z diskuse byl zachycen a je k dispozici.

Bezprostředně po zasedání se sešli zvolení představitelé, aby uvažovali o námětech z proběhlé diskuse. Byla založena skupina pro otázky rehabilitací /H. Junová/ a pro výuku psychologie /J. Hoskovec/.

První schůzka s moravskými kolegy se konala 2. 1. 1990. Na tomto jednání byla do výboru kooptována M. Havlíková, která byla hlavní iniciátorkou a organizátorkou prosincového OF psychologů. Byl dohodnut konkrétní postup jednání s HV ČSPS. Byla založena komise pro etiku /J. Šturma, P. Řičan/, komise pro výuku byla rozšířena o V. Smékala a P. Mohapla.

Dne 12. 1. 1990 se sešli V. Břicháček, H. Junová a J. Šturma /který reprezentoval zároveň i původní HV ČSPS/ s předsedou ČSPS K. Pavlicou a s vědeckou tajemnicí E. Bedrnovou, aby projednali postup kooptace představitelů OF a odstoupení dosud úřadujících členů předsednictva.

Další jednání probíhalo na schůzi předsednictva HV ČSPS dne 16. 1., kterého se zúčastnili ZA OF V. Břicháček a H. Junová. Následující schůze celého HV ČSPS téhož dne se zúčastnili všichni čeští představitelé OF. Proběhla jejich kooptace, načež dosavadní předsednictvo odstoupilo z HV a opustilo jednání. Předsedou nového HV ČSPS se stal V. Břicháček. J. Nováková, která se v bývalém HV starala o finanční otázky, byla požádána, aby v této činnosti pokračovala, a této žádosti vyhověla. Členy HV zůstávají předsedové poboček a v případě potřeby budou k jednání zváni i předsedové sekcí a odborných skupin.

Dne 26. 1. se konalo v Brně jednání představitelů OF Čech a Moravy ve funkci přípravného výboru Českomoravské psychologické společnosti /tento název je "pracovní"/, kterého se zúčastnili i kolegové ze Slovenska.

Byla přijata zásada, že nová společnost bude pracovat na zemském základě, tj. ve výboru bude stejný počet členů českých jako moravských. Přípravný výbor budoucí symetrické /federální/ ČSPS tvoří: V. Břicháček a H. Junová /Čechy/, I. Plaňava a V. Řehan /Morava/, V. Dočkal, E. Jaššová, Š. Matula a J. Plichtová /Slovensko/; počet členů v Čechách a na Moravě je přibližně 1.400, na Slovensku přibližně 1.300. Definitivní řešení vztahu k ČSAV bude projednáno na ustavujících shromážděních na podzim 1990, kdy už bude i jasnější situace v samotné ČSAV.

Bylo rozhodnuto vyjádřit nedůvěru kolegiu pro pedagogiku a psychologii při ČSAV /viz příloha/.

Závěry z diskuse o činnosti v nejbližší době:

- a/ Činnost poboček, sekcí a odborných skupin dosavadní ČSPS pokračuje. Je vítáno zřizování dalších pracovních seskupení v rámci společnosti.
- b/ Volby proběhnou v září, nejpozději v říjnu na ustavujících shromážděních Českomoravské psychologické společnosti v Praze a Brně. Způsob voleb bude ještě upřesněn.
- c/ Do voleb bude vypracován nový program společnosti, který by měl být zároveň i "pozvánkou" pro ty, kteří buď ze ČSPS vystoupili nebo si nepřáli stát se jejími členy.
- d/ Pro vypracování nového programu se zřizují komise:
stavovské otázky: Planava /později ho nahradil Zeman/, Růžička, Madlafousek, Chovancová
etický kodex: Šturma, Říčan, Plichtová, Madlafousek
stanovy: Matula, Hermochová, Dan
zákon o psychologii: Bárta, Matula
výuka /střední školy, VŠ, postgraduál/: Smékal, Hoskovec, Hermochová, Moňapí, Chovancová, Říčan, zástupci studentů
zahraniční styky: Hoskovec, Junová, Šturma, Kostroň, Furman, Havlíková, Křivohlavý
psychodiagnostika: Říčan, Vašina, Smékal, Hromý
ediční otázky: Plichtová, Křivohlavý, Jaššová, Mertin

K práci ve kterékoli z komisí je vítán každý psycholog. Je možno se přihlásit u kteréhokoli uvedeného člena nebo na sekretariátě ČSPS.

Nový program má být vypracován do září 1990.

Přípravný výbor se sešel dne 30. 3. a 12. 6. 1990. Zápisy z jednání jsou uloženy na sekretariátě ČSPS.

PhDr. Hana Junová

P Ř Í L O H Y

/řazené v chronologickém sledu jejich vzniku/

Hořkost a naděje

Vydechli jsme. Po opojných měsících nastává pomalu každodenní život, ve kterém vzpomínáme i plánujeme - a plánujeme, protože vzpomínáme.

To vzpomínání je hodně hořké. Přečíst si staré Rudé Právo je dnes úplně jiný zážitek, vyvolávající především pocit: "jak jsme jen mohli ...". Do této kategorie patří i přemýšlení, co všechno jsme mohli nebo opravdu nemohli. Posledních 20, 40 let každého z nás opakovaně stavělo do situací rozhodování: mlčet, nebo nemlčet, vstupovat, nebo nevstupovat, podepisovat, nebo nepodepisovat. Každý jsme s těmito situacemi srovnávali se podle svého svědomí a svému svědomí i dnes z toho skládáme účty.

Pro řadu našich kolegů bylo toto rozhodování jasné a jeho důsledky těžké. Byli diskriminováni, persekvováni. Byli zbaveni nejrůznějších šancí v rámci oboru, finančně postihováni, ale i zcela vyloučeni nejen z oboru, ale i z jakékoliv alespoň trochu kvalifikované práce. A my pomalu zapomínáme, co všechno k těmto persekucím vedlo - někdy i co stačilo k tomu, aby byl člověk pronásledován. A kdo to podepsal. Kolik zdánlivě ušlechtilých návrhů na rozvázání pracovního poměru dohodou znamenalo stejně totéž: vyhazov.

Vydechli jsme. A chtěli bychom alespoň teď alespoň trochu splatit našim kolegům to, že dělali, co jsme měli dělat všichni. Že zněkldňovali apatické svědomí národa, že ztěžovali našim bývalým představitelům budování narůžovo nařčených Potěmkonových vesnic doma i vůči cizině, že učili být příkladem osobní statečnosti.

Splácí se nám to teď snadno: smíme to, navíc je to i populární. Ale dobře nám u toho není, protože co můžeme nabídnout: omluvu - ale od koho? Od Husáka, Jakeše, nebo od těch, jejichž podpis konkrétně rozhodl?

návrat na původní místo, nebo dokonce do vedoucí funkce - za jakou cenu? Aby si ke všem předchozím hořkostem měli možnost ochutnat ještě poznání, co za ty roky jejich absence jim zákonitě z oboru uniklo - a to ještě většinou před zraky těch, kteří před časem podepisovali jejich propuštění a celá léta v klidu pracovali dál? peníze - jakou mají cenu? Dají se jimi zaplatit ztracená léta života? že se ke kolegům hlásíme - ale proč tak pozdě?

To je ta hořkost. Ale snad je i naděje. Naděje, že už nezapomeneme. Naděje, že už nedovolíme, aby se zacházelo takto nedůstojně a nespravedlivě s lidmi. Naděje, že si dokážeme vytvořit budoucnost poctivější a morálnější. A s tím souvisí i naděje, že se setkáme se všemi těmi, kterým bylo ublíženo a že se s nimi domluvíme, najdeme společně způsob, jak pomoci - např. jak prosadit alespoň vyrovnání důchodů. A nabízíme konkrétní pomoc v konkrétních situacích.

Proto znovu prosíme kolegy, kteří znají ze svého okolí někoho, kdo byl postižen, aby nás o tom informovali. Chápeme, že není lehké pro ty kolegy, kteří byli postiženi, aby se sami hlásili, ale stejně je o to prosíme a budeme vděční za podrobnou zprávu o mechanismu postihu, včetně

jmen aktérů - především jako podklad pro vypracování objektivního obrazu tohoto novodobého období temna. Abychom nezapomněli. Aby už nikdy nepřevládla hořkost nad radostí a nadějí.

leden 1990

PhDr. Marie Hošková

PhDr. Hana Junová

adresa pro korespondenci: H.J. Denní sanatorium FN 2, U Nesypky 28
150 00 Praha 5, tel.: 54 77 25

Dne 6. 2. 1990 se sešlo v Lékařském domě v Praze OF psychologů pracujících ve zdravotnictví, které si vytyčilo jako hlavní úkol vypracovat novou koncepci psychologie ve zdravotnictví. Iniciátoři setkání /Růžička, Vlachová/ a řada dalších psychologů, zejména Středová, Kocourková, Vančura, Bendová, Šulcová, Junová, Buriánek, Ženatý, Lucká, Tůmová, Goldman, Kořán, Hubálek, Weiss, Havlíková, Řičan, Břicháček, Henková, Mrlinová, Eike, Pilařová, Baťková, Hošková se podíleli na práci skupin, jež na základě analýzy skutečné činnosti psychologů ve zdravotnictví a možnosti jejího rozvoje tuto koncepci vypracovávali. Práce se zúčastnili i filosofové, sociologové a lékaři. Dne 12. 5. byli konečnou redakcí koncepce pověřeny skupiny vedené M. Šebkem /obecná preambule/ a J. Kocourkem /ostatní části/. Na téže schůzi byl také zvolen přípravný výbor psychologické komory ve složení Zeman, Vyhnálek, Šebek, Řičan, Růžička, Kořán, Kocourek, Janíková. Vztah této nové organizace k lékařské komoře a k ČSPS resp. ČMPS není dosud dořešen.

Veškeré podněty k psychologické komoře jsou vítány. Kontaktní adresa je J. Zeman, Absolonova 35 a, 624 00 Brno.

Federální ministerstvo
práce a sociálních věcí
k rukám p. Petra Millera
Palackého nám. 4
P r a h a 2

12. 2. 1990

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás za přípravný výbor OF českých a moravských psychologů v záležitosti rehabilitace našich kolegů.

Chtěli bychom přispět k nápravě křivd u těch našich kolegů, kteří z důvodu občanské statečnosti byli v uplynulých dvaceti letech diskriminováni.

Diskriminace se netýkala pouze zákazu publikační činnosti, pedagogického působení nebo znemožnění dalšího profesionálního postupu a finančních postihů, ale způsobila, že někteří naši kolegové museli obor zcela opustit a pracovat řadu let jako nekvalifikované síly. Chtěli bychom právě těmto kolegům umožnit návrat do oboru psychologie. Zároveň se i domníváme, že by si zasloužili jisté finanční vyrovnání - tj. aby při důchodovém řízení bylo na ně pohlíženo tak, jako by v oboru pracovali. Uvítali bychom, kdyby

v našem novém zákonodárství byla otázka vyrovnání osobních důchodů zakotvena - aby ti občané, kteří v důsledku své statečnosti byli nuceni pracovat hluboko pod svou kvalifikaci, netrpěli i nadále finanční újmou.

My zatím tyto osoby registrujeme a zjišťujeme fakta o jejich diskriminaci a bude-li třeba, budeme se angažovat i ve výše uvedené otázce - poradíte-li nám jak na to.

PhDr. Hana Junová
Denní sanatorium
U Nesypky 28
150 00 Praha 5

PhDr. Marie Hošková
Denní sanatorium OÚNZ Praha 4
Nad Ondřejovem 37
140 00 Praha 4

Prezidium ČSAV
Národní tř. 3
110 00 Praha 1

Praha, 2. 2. 1990

Vážený pánové,

obracíme se na Vás jako mluvčí OF českých a moravských psychologů v následujících záležitostech:

- 1) Na několika jednáních našich fór se opakovaně ozývají hlasy, že kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV není reprezentativní pro naši psychologickou obec. Je do velké míry obsazeno lidmi, kteří ztratili již před lety naši důvěru po stránce vědecké. Základní výzkum v psychologii je zcela odtržen od praxe, neodpovídá požadavkům společnosti a je plně poplatný ideologii minulého režimu. Psychologická činnost se v praxi nemůže opřít o solidní teoretické studie akademického charakteru a je proto nucena přejímat informace i koncepce ze zahraničí. Domníváme se, že kolegium by bylo potřeba změnit po stránce personální a jsme ochotni v tomto smyslu s Vámi konzultovat.
- 2) Analogická situace je v redakci časopisu Čs. psychologie, který vydává Akademie. Tento časopis se prakticky nečte, řada kolegů i pracovišť jej v posledních letech odřekla a autorita časopisu nápadně poklesla. Jedním z důsledků této skutečnosti byl i vznik celé řady polooficiálních psychologických časopisů, které v posledních letech v Čechách a na Moravě vycházely a získaly si mnohem větší ohlas. Soudíme, že by bylo třeba provést personální změny v redakční radě a jmenovat do ní kolegy s větší odbornou i morální autoritou.

S pozdravem
Za Občanské fórum českých a moravskoslezských psychologů

PhDr. Václav Břicháček

PhDr. Pavel Říčan, CSc.

V odpovědi nám sdělil ak. Knapp, že kolegia končí činnost 31. 3. 1990. a o dalším řízení vědy není zatím rozhodnuto. Změny v redakční radě jsou v kompetenci vydavatele.

Ministerstvo školství, mládeže a
tělovýchovy SSR
(sekretariát ministra)
Suvorovova 12
813 30 Bratislava

Praha, 2. 2. 1990

Věc: Činnost n.p. Psychodiagnostické a didaktické testy

Obracíme se na Vás v záležitosti, která se dotýká Vašeho úřadu a která je mimořádně společensky významná. Jde o úroveň psychodiagnostických metod, kterými je v CSSR každoročně vyšetřováno - podle střízlivého odhadu - nejméně 200 000 dětí i dospělých, a to nejen na pracovištích Vašeho resortu, nýbrž i ve zdravotnických zařízeních, v dopravě, v průmyslu, v armádě a v dalších oblastech společenské praxe.

Výzkumem, vývojem, vydáváním a distribucí psychodiagnostických metod je s celostátní působností pověřen národní podnik Psychodiagnostické a didaktické testy, který přímo řídíte. Tento podnik za 22 let své existence vykonal nepochybně mnoho dobrého, ve svém celku však jeho činnost vzbuzuje nespokojenost a často oprávněné rozhořčení psychologické obce. Vedení podniku dokázalo během uplynulých desetiletí využít svého monopolního postavení a politických kontaktů k tomu, aby oprávněnou kritiku zčásti ignorovalo, zčásti potlačovalo. I své vědecko-technické rady, v níž byli a jsou někteří kompetentní odborníci, využívalo vedení podniku spíše ke krytí svého komercialismu a nekontrolovaného rozdělování prostředků, jež měl podnik k dispozici, než ke zlepšení své činnosti.

Jako příklad nedostatků v činnosti podniku Psychodiagnostika lze uvést test "Stanford-Binetova inteligenční škála", vydaný v roce 1972. Tímto testem se ročně vyšetřují desítky tisíc dětí a z výsledků se mnohdy dělají velmi závažné závěry pro jejich další osud. Tento test byl vydán, aniž by byl standardizován na naši populaci, místo toho byly převzaty normy získané na dětech v USA v padesátých letech! To bylo již v roce 1972 přijatelně nanejvýš jako krátkodobé provizorium, v roce 1990 je to již skandál, který nelze ničím omluvit. Podobných příkladů by se našela celá řada, a bylo by možno uvést i křiklavé příklady nekvalitní výroby pomůcek, které jsou někdy nepoužitelné, příklady očividného předražování atd.

V nové politické situaci bude podnik Psychodiagnostika nepochybně vystaven ostré veřejné kritice, která se pochopitelně obrátí i proti Vašemu úřadu, který za jeho činnost zodpovídá. Doporučujeme Vám, abyste neprodleně podnikli kroky ke zlepšení činnosti tohoto podniku, abyste svěřili jeho vedení do skutečně odborných rukou a abyste od něj vyžadovali podstatné zkvalitnění produkce.

Za občanské fórum českých a moravskoslezských psychologů

PhDr. Václav Břicháček

PhDr. Pavel Říčan, CSc.

Ze stanoviska podniku Psychodiagnostika k dopisu OF:

List je nekonkrétný, zaujatý a nielenže nevystihuje pravdivé skutočnosti, ale naopak, tieto skresľuje a neopodstatnenými invektívami vnáša pochybnosti do celej činnosti podniku...

Za celých 23 rokov jeho činnosti nebola zo strany psychologickej obce v ČSSR vznesená kritika na činnosť podniku a teda podnik nemohol žiadnu kritiku ignorovať ani potláčať. Ak by vôbec nejaká kritika na odbornú úroveň vydávaných testov vôbec vznikla alebo vznikne, tak by v prvom rade museli odborní pracovníci - psychologovia kritizovať sami seba, lebo testy vyvíjajú a tvoria vedeckí pracovníci - psychologovia ako externí pracovníci podniku...

Podnik dodáva k psychodiagnostickým testom tzv. performačné pomocky /kocky, hračky, skladačky a i./, ktoré tvoria súčasť daného psychodiagnostického testu. Tieto tzv. performačné pomocky je podnik nútený nakupovať z predajnej siete v ČSSR. Ak teda napr. kvalita niektorej takejto pomocky nie je zodpovedajúca /autíčka, tvary kociek, korálky a iné/, tak to určite nie je chyba podniku. V tomto smere je podnik odkázaný na to, aké performačné pomocky môže kúpiť na trhu v ČSSR alebo ako môže ich výrobu zabezpečiť v ČSSR.

Tzv. "očividné predražovanie" výrobkov podniku, o akom se zmieňujú autori listu, považujeme za absolútny nezmysel. Celá cenotvorba podniku podliehala veľmi prísnyim ustanoveniam príslušných platných predpisov a celá metodika tvorby cien a jej kalkulačný vzorec bol určený nadriadeným orgánom MŠMaTV a tvorba cien výrobkov podniku bola vždy predmetom pravidelnej kontroly zo strany nadriadeného orgánu ako i MFS. Teda k nejakému predražovaniu nemohlo nikdy prísť...

/K testu Terman-Merrillová:/ Po celý čas, odkedy bol tento test vydaný, nemá podnik žiadnu vedomosť o tom, žeby používatelia tohto testu mali voči nemu nejaké námietky k jeho používaniu a k nereálnosti povodných /amerických/ noriem. Naopak. Výsledky ním získané sa konfrontujú s inými skúškami ako i s reálnymi výsledkami detí v škole a keby tieto výsledky dosiahnuté testom neboli v súlade s ostatnými reálnymi výsledkami dosiahnutými v škole, výchovnovzdelávacia prax by to už dávno signalizovala a skúška by se prestala používať a podnik by ju prestal vydávať. Opak je však pravdou. Tento test je jeden z najpoužívanejších testov v ČSSR...

...a je vôbec otázne, či niektoré testy majú byť vôbec štandardizované na rozne sociokultúrne podmienky. Väčšina svetových vydavateľstiev či v USA alebo v západnej Európe vôbec netrvá na štandardizácii vydávaných psychodiagnostických testov pre iné sociokultúrne podmienky než pre tie v rámci ktorých bol psychodiagnostický test vydaný...

Konkrétne výsledky, ktoré podnik za 23 rokov svojej existencie dosiahol vo všetkých oblastiach svojej činnosti sú dostatočnou odpoveďou na ničím nepodložené invektívy o tzv. odbornosti.

Nad posledným číslom Československé psychologie

V týchto dňoch jsme dostali do rukou dubňové číslo časopisu Československá psychologie. Po jeho otvorení se nás zmocnil deprimující pocit kafkovské absurdity.

Úvodní stať čísla představuje pseudomarxistický pel-mel členu-korespondenta Linharta, ostudný i na temná osmdesátá léta. A číslo uzavírá recenze Ugrinovičovy knihy "Psychologie náboženstva, končící slovy: "Výskum psychologie veriacich nie je v marxistickej vede samoučelný. Vedecké závery sa musia stať prostriedkom na dokonalejšie organizovanie ateistickej práce zameranej na prekonávanie náboženských prežitkov. Ide tu o zrejmú spätosť marxistickej psychologie náboženstva a praxe ateistickej výchovy,

pre ktorú vám práve odporúčame do pozornosti túto sovietsku monografiu ...

Listopadová revoluce tedy na stránky Československé psychologie dosud nedorazila. Nebo se našeho oboru netýká? Přitom již před časem jsme dopisem ze dne 2. 2. 1990 vyslovovali nedůvěru redakční radě - a ukazuje se, že ne nadarmo. Dostali jsme již několik dopisů našich členů, kteří ve shodě s námi proti obsahu časopisu protestují.

Kdo je za to zodpovědný?

Vydavatelem Československé psychologie je Psychologický ústav ČSAV, který zajisté - jako celá Akademie - usiluje o svou demokratickou reformu. Zdá se však, že jen slovy. Máme věřit, že právě vydané číslo nebylo možno od listopadu pozastavit, že nebylo možno alespoň odstranit to, co hrubě znepokojuje psychologickou obec? Nedivíme se příliš řediteli ústavu prof. Kodýmovi, že sám sebe neodstranil z funkce vedoucího redaktora. Je mu to už asi jedno, odchází z vedení ústavu tak jako tak. Ale od vědecké rady, která řídí ústav - a tedy i časopis - bychom očekávali větší aktivitu ve prospěch celé psychologické obce.

24. 5. 1990

PhDr. V. Břicháček

PhDr. H. Junová

P.S. Jak filosofický, tak sociologický časopis od 1. čísla podstatně změnil svůj profil.

Koordinální skupina OF jihomoravských psychologů se na své schůzi dne 31. 5. 1990 zaměřila také na otázky (1) ediční činnosti a (2) vědecké základny Čs. psychologie. Aktuální informace, týkající se 2. čísla časopisu Čs. psychologie a jmenování členů kolegia psychologie a pedagogiky, vyvolaly rozhodný nesouhlas s vývojem věcí.

Ad 1/. Je zarážející, že se do 2. čísla Čs. psychologie, které bylo distribuováno v druhé polovině května, nepodařilo vložit oznámení, že redakční rada, zahrnující diskreditované členy, již skončila svou funkci. Místo toho nakladatelství Academia postupuje ještě koncem května připomínky prof. M. Kodýmovi, který na ně odpovídá v duchu "starých pořádků": tzn., že vše probíhá podle harmonogramu. Domníváme se, že je důležité, aby časopis nevydával kterýkoli ústav, ale budoucí psychologická společnost.

Ad 2/. Jestliže je naše informace správná, pak se v seznamu 15 členů kolegia zastupujících psychologické vědy objevují dokonce 2 zástupci z Moravy! Není nám známo, kdo připravil akademiku Knappovi příslušný návrh. Zásadně nemáme výhrady k žádnému z jmenovaných členů nového kolegia. Náš protest se týká toho, jak malou váhu mají v optice pražských navrhovatelů moravské psychologické instituce.

Domníváme se, že oba body jsou tak závažné, že by měly být dány do programu nejbližšího jednání přípravného výboru ČSPS.

Za koordinální skupinu OFjMP

L. Míček

I. Planava

J. Švancara

V O L B Y

Volby makrosociální už máme za sebou a známe výsledky. Volby psychologické nás teprve čekají. Připomeneme znovu, jak je chceme uspořádat: pro zjednodušení a větší pružnost organizace budou volby do budoucí Českomoravské psychologické společnosti rozděleny na část českou a moravskou.

V prvním kole měli čeští členové navrhnout 5 kandidátů do české části výboru. Podle počtu získaných hlasů se sestaví kandidátka zhruba o 30 členech, ze které bude na valném shromáždění na podzim 1990 v Praze zvolena tajným hlasováním česká část výboru. Na Moravě by měly volby proběhnout obdobně.

Tyto informace spolu se žádostí o navržení 5 kandidátů dostalo zhruba 900 českých psychologů. Do června došlo pouze 138 odpovědí. Interpretací tohoto úkazu může být několik - i třeba Vaše zklamání z nás. Budeme o tom ještě hovořit na podzimní valné hromadě. Ale nyní bychom přece jen požádali ty, kteří dosud své návrhy neposlali, aby tak učinili. Zkusme si zopakovat makrosociální volební aktivitu.

Uveďte, prosíme, jména 5 kolegů a zároveň, pokud možno i jejich pracoviště. Při výběru kandidátů mějte na zřeteli, že ve výboru by měli být zástupci různých generací, různé profesionální orientace a z různých regionů.

PhDr. Václav Břicháček

PhDr. Hana Junová

-----zde oddělit-----

Čs. psychologická společnost při ČSAV, U háje 12/268, 147 00
Praha 4 - Braník

z a č l e n y v ý b o r u n a v r h u j í

jméno:

pracoviště:

1.
2.
3.
4.
5.

Co se starými strukturami Československé psychologické společnosti?

Československá psychologická společnost má oblastní pobočky, odborné sekce a odborné skupiny. Není tajemstvím, že tyto struktury byly direktivně řízeny dosavadním hlavním výborem ČSPS v čele s prof. Pavlicou. Nejdůležitější bylo, aby nedocházelo k činnosti ideologicky závadné a aby se v ČSPS neuplatňovaly nežádoucí osoby nebo dokonce osobnosti. Druhým cílem bylo, aby se formálně vykazovala činnost, což se také dělo. Teprve na třetím místě byl skutečný život psychologické obce.

Samosprávná iniciativa ve strukturách ČSPS byla bržděna. Typický je nedávný dotaz jednoho předsedy sekce jedné kolegyni: "Ty přece jsi v našem výboru, vid?" - přičemž dotyčná kolegyně, ač plně v centru odborného dění, nic nevěděla nejn o svém členství v dotyčném výboru, nýbrž ani o činnosti takového výboru, natož o jeho volbě. Jiná sekce na dotaz nového výboru ČSPS sdělila datum konání voleb /letos na jaře/, avšak nepodala o nich zprávu a pouze z doslechu víme, že se volby pro naprostý nezájem pozvaných nekonaly, takže dosavadní výbor sekce zůstává ve funkci.

Na druhé straně je fakt, že předsedy sekcí jsou většinou naši přední /i když třeba ne vždy nejpřednější a nejaktivnější/ odborníci a že pobočky vedou většinou psychologové, kteří - byť ne vždy a ne zcela - reprezentují aktivní jádro těch, kteří se o práci v oblastech zajímali a mohli se jí věnovat. Je také fakt, že tématické okruhy sekcí a odborných skupin jsou stanoveny v podstatě racionálně: vývojová nebo klinická psychologie zůstává vývojovou a klinickou psychologií i po listopadové revoluci.

Oživení a kvalitativně nové prvky v činnosti sekcí, odborných skupin a poboček očekáváme "zdola", tj. od členů a potenciálních členů společnosti

kterým dnes nic nepřekáží v tom, aby stávajícím strukturám dali novou náplň a aby - bude-li to třeba - svrhli dosavadní vedení a nastolili nové. "Z centra" nebo "shora" se tomu budeme snažit napomáhat tím, že se budeme s činností sekcí, skupin a poboček seznamovat a pravdivě, podle potřeby i kriticky, o ní informovat členstvo. Souhrnnou informaci podáme na ustavujících shromážděních Českomoravské psychologické společnosti letos na podzim.

Jako výbor vítáme jakoukoli racionální iniciativu členů společnosti ke vzniku nových struktur. Ať už se ustaví kruh zájemců o fenomenologickou psychologii, o uplatnění psychologie v politice nebo o psychologické aspekty UFO, poskytneme - v rámci skromných možností, kterými vládneme a v rámci stanov, jimiž jsme vázáni - maximální podporu a pomoc jeho činnosti.

PhDr. Pavel Říčan, CSc.

Rehabilitace psychologů

19. 12. 89 byl zvolen přípravný výbor OF českých a moravských psychologů, jehož česká část na své první schůzce týž den ustanovila rehabilitační komisi /H. Junová/. Obdobné komise, jak jsme se záhy dozvěděli, byly vytvořeny i na Moravě a Slovensku.

V prvních zprávách o změnách v psychologické obci, které byly distribuovány 12. 1. 1990, jsme žádali o umožnění kontaktů s persekvovanými psychology. Obsáhlejší článek o tomto tématu byl odevzdán k tisku v lednu 90 a vyšel v časopise Socialistická rodina v dvojčísle 7, 8 /březen, duben/, v únoru byl odeslán do Bratislavy k publikaci v Psychologických listech, které se měly stát čtrnáctidenníkem celé Psychologické společnosti. Bohužel slíbená tiskárenská kapacita nebyla k dispozici, takže se tento článek objevuje až ve Zprávodaji č. 2.

12. 2. po konzultacích s právníky byl odeslán dopis s návrhem na vyrovnání důchodů ministru P. Müllerovi /viz příloha/, podobný dopis byl později odeslán i na Ministerstvo spravedlnosti. Jak je známo, stala se později problematika vyrovnání důchodů skutečně celostátně předmětem jednání.

Mezitím jsme se snažily s Dr. Hoškovou vyhledávat kolegy, kteří byli v minulých letech pronásledováni a alespoň trochu pomoci těm, kteří se sami přihlásili. Zatím nejsme spokojené s výsledky ani jednoho, ani druhého úkolu. Podařilo se nám spojit se pouze s 19 kolegy, což jistě neodpovídá skutečnosti. Proto znovu prosíme všechny členy ČSPS o pomoc při vyhledávání postižených kolegů.

V listopadu 90, při ročním výročí revoluce, bychom rádi věnovali psychologický den neveselému vzpomínání na doby minulé, provázené vyprávěním těch, kteří po léta svou profesi nesměli vykonávat, i vzpomínáním na ty, kteří se dnešních dnů už nedožili.

Do budoucna bychom m.j. rádi zajistili vydání děl význačných českých psychologů, kteří byli umlčovani a jejich knihy vyřazeny z odborných knihoven. Domníváme se, že bychom měli iniciovat mezioborovou studii o totalitě, do které bychom měli přispět jak konkrétními příklady persekuce českých psychologů, tak erudovanými psychologickými rozbory fenoménů totality jako je moc, agrese, strach, zbabělost, konformita a další.

PhDr. Hana Junová

PRVNÍ INFORMACE

Československá lékařská společnost J. E. Purkyně
Psychiatrická společnost
Čs. psychologická společnost při ČSAV

dovoluje si Vás pozvat na

15. symposium o duševním zdraví mládeže

které se bude konat 8. a 9. listopadu 1990 v Brně v hotelu Voroněž.

Téma symposia:

- 1/ Instituce v péči o děti a mládež. Kritický pohled na současný stav a návrhy možných řešení.
- 2/ Diagnostika, terapie a etika v pedopsychiatrii.
- 3/ Varia.

Symposium bude zahájeno 8. 11. 1990 ve čtvrtek v 9 hodin, probíhat bude v předsálí kongresové haly registrace. Ukončení se předpokládá 9. 11. 1990 ve 13 hodin. Ubytování bude zajištěno v hotelu Voroněž. Společenský večer se bude konat 8. 11. 1990 večer ve vinárně U královny Elišky.

Sjezdový poplatek činí pro členy Purkyňovy společnosti 120 Kčs, pro nečleny 140 Kčs. Ve sjezdovém poplatku nejsou zahrnuty výdaje na stravu a společenský program.

----- zde oddělte a použijte jako přihlášky -----

Závazná přihláška k účasti na 14. symposiu o duševním zdraví mládeže ve dnech 8. a 9. 11. 1990 v Brně.

Jméno a příjmení:

Adresa bydliště:tel.:.....

Adresa pracoviště:tel.:.....

Datum narození: číslo OP:.....

Objednávám ubytování ze 7. na 8. 11., a z 8. na 9. 11. a z 9. na 10. 11. 1990 v hotelu Voroněž v Brně /zatrhněte/.

Zúčastním se společenského večera: ano ne

Přihláška referátu /autoři/:

Pracoviště autorů:

Název referátu:

Zvláštní požadavky /promítání diapozitivů/:

Maximální délka referátů je 10 minut. Předběžné souhrny referátů odešlete zároveň s přihláškou k pasivní a aktivní účasti co nejdříve (obratem) na adresu předsedkyně org. výboru: as. MUDr. Ivana Drtílková, Psychiatrická klinika FNsP Brno - Bohunice, Jihlavská 100. Tel.: 3131 /l. 2747. Přihlášeným účastníkům bude rozeslána podrobnější informace s programem symposia.